

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาเรื่องภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำในทารกแรกเกิดก่อนกำหนด โรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2540 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2540 รวมระยะเวลา 3 เดือน นำเสนอในรูปแบบบรรยายประกอบตารางแบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 อุบัติการณ์การเกิดภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 3 ระยะเวลาของการเกิดภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 4 การตรวจและการรักษากลุ่มตัวอย่างขณะที่มีภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำ

ส่วนที่ 1 ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 43 คน ร้อยละ 55.8 เป็นเพศชาย คลอดที่โรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี ร้อยละ 72.1 กลุ่มตัวอย่างมีอายุในครรภ์ตั้งแต่ 28 - 36 สัปดาห์ เฉลี่ย 33.7 สัปดาห์ โดยส่วนใหญ่มีอายุในครรภ์อยู่ในช่วง 31 - 35 สัปดาห์ ร้อยละ 72.1 และมีน้ำหนักแรกเกิดตั้งแต่ 700 - 3,200 กรัม เฉลี่ย 1,792.4 กรัม โดยร้อยละ 53.5 มีน้ำหนักแรกเกิดอยู่ในช่วง 1,501 - 2,500 กรัม ดังแสดงในตารางที่ 9

ตารางที่ 9

จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ สถานที่คลอด อายุในครรภ์ และ น้ำหนักแรกเกิด

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (n = 43)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	24	55.8
หญิง	19	44.2
สถานที่คลอด		
โรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี	31	72.1
ส่งต่อมาจากสถานบริการพยาบาลอื่น	12	27.9
อายุในครรภ์ (สัปดาห์)		
≤ 30	3	07.0
31 - 35	31	72.1
36 - 37	9	20.9
น้ำหนักแรกเกิด (กรัม)		
≤ 1,000	3	07.0
1,001 - 1,500	13	30.2
1,501 - 2,500	23	53.5
> 2,500	4	09.3

เมื่อเวลา 1 นาที หลังคลอด กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนแอฟการ์ตั้งแต่ 2 - 10 คะแนน และเมื่อเวลา 5 นาที หลังคลอดมีค่าตั้งแต่ 8 - 10 คะแนน โดยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีคะแนนแอฟการ์เมื่อเวลา 1 นาที และ 5 นาที อยู่ในช่วง 7 - 10 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 79.1 และร้อยละ 93.0 ตามลำดับ ทั้งนี้มีกลุ่มตัวอย่าง 2 รายที่ไม่ได้มีการประเมินคะแนนแอฟการ์ เมื่อเวลา 1 นาที และ 5 นาที หลังคลอด เนื่องจากเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการส่งต่อมา 1 ราย และคลอดบนรถก่อนมาถึงโรงพยาบาล 1 ราย ดังแสดงในตารางที่ 10

ตารางที่ 10

จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามคะแนนแอฟการ์ เมื่อเวลา 1 และ 5 นาที หลังคลอด

คะแนนแอฟการ์ (คะแนน)	จำนวน (n = 43)	ร้อยละ
1 นาที หลังคลอด		
0 - 3	3	07.0
4 - 6	4	09.3
7 - 10	34	79.1
ไม่ระบุ	2	04.6
5 นาที หลังคลอด		
4 - 6	1	02.3
7 - 10	40	93.0
ไม่ระบุ	2	04.7

ส่วนที่ 2 อุบัติการณ์การเกิดภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำของกลุ่มตัวอย่าง

เมื่อแรกได้รับไว้รักษาในหออภิบาลทารกแรกเกิด กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีอุณหภูมิร่างกาย ตั้งแต่ 33.2 - 37.1 องศาเซลเซียส เฉลี่ย 35.7 องศาเซลเซียส โดยร้อยละ 44.2 มีอุณหภูมิร่างกายอยู่ในช่วง 36.0 - 36.9 องศาเซลเซียส ดังแสดงในตารางที่ 11

ตารางที่ 11

จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอุณหภูมิร่างกายเมื่อแรกได้รับไว้รักษาในหออภิบาลทารกแรกเกิด

อุณหภูมิร่างกาย (องศาเซลเซียส)	จำนวน (n = 43)	ร้อยละ
33.0 - 33.9	1	2.3
34.0 - 34.9	5	11.6
35.0 - 35.9	16	37.2
36.0 - 36.9	19	44.2
37.0 - 37.9	2	4.7

เมื่อจำแนกตามระดับของอุณหภูมิกาย พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีภาวะอุณหภูมิกายต่ำ จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 86.0 ซึ่งส่วนใหญ่คือร้อยละ 59.5 มีอุณหภูมิกายต่ำระดับปานกลาง คือมีอุณหภูมิกายอยู่ระหว่าง 32.0 - 35.9 องศาเซลเซียส รองลงมาคือมีอุณหภูมิกายต่ำเล็กน้อย คือมีอุณหภูมิกายอยู่ระหว่าง 36.0 - 36.4 องศาเซลเซียส คิดเป็นร้อยละ 40.5 โดยไม่มีทารก รายใด มีภาวะอุณหภูมิกายต่ำในระดับรุนแรง และมีกลุ่มตัวอย่างที่มีอุณหภูมิกายปกติจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 14.0 นั่นคืออุบัติการณ์การเกิดภาวะอุณหภูมิกายต่ำในกลุ่มตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 86.0 ดังแสดงในตารางที่ 12

ตารางที่ 12

จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับอุณหภูมิกายเมื่อแรกได้รับไว้รักษา ในหออภิบาลทารกแรกเกิด

อุณหภูมิกาย (องศาเซลเซียส)	จำนวน (n = 43)	ร้อยละ
< 36.5	37	86.0
32.0 - 35.9	22	59.5
36.0 - 36.4	15	40.5
≥ 36.5	6	14.0

เมื่อจำแนกพฤติกรรมการเกิดภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำของกลุ่มตัวอย่างตามสถานที่คลอด อายุในครรภ์ น้ำหนักแรกเกิด และคะแนนแอฟการ์เมื่อเวลา 1 นาทีและ 5 นาที หลังคลอด พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ส่งต่อมาจากสถานบริการพยาบาลอื่น มีพฤติกรรมการเกิดภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำ ร้อยละ 91.7 ซึ่งสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่คลอดในโรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี ที่มีพฤติกรรมการเกิดภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำ คิดเป็นร้อยละ 83.9 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุในครรภ์น้อยกว่า 30 สัปดาห์ มีภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำทุกคน คิดเป็นร้อยละ 100 และเมื่อมีอายุในครรภ์เพิ่มขึ้นเป็น 31 - 35 สัปดาห์ และ 36 - 37 สัปดาห์ มีพฤติกรรมการเกิดภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำลดลง คิดเป็นร้อยละ 83.9 และ 88.9 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างที่มีน้ำหนักแรกเกิดน้อยกว่าและเท่ากับ 1,500 กรัม มีภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำทุกคน คิดเป็นร้อยละ 100 เมื่อน้ำหนักแรกเกิดมากขึ้นอยู่ระหว่าง 1,501 - 2,500 กรัม และมากกว่า 2,500 กรัม มีพฤติกรรมการเกิดภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำลดลง คิดเป็น ร้อยละ 82.6 และ 50.0 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนแอฟการ์เมื่อเวลา 1 นาที หลังคลอด อยู่ในช่วง 0 - 3 และ 4 - 6 คะแนน มีภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำทุกคน คิดเป็นร้อยละ 100 กลุ่มตัวอย่าง ที่มีคะแนนแอฟการ์ 7 - 10 คะแนน มีพฤติการณ์ของการเกิดภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำลดลง คิดเป็น ร้อยละ 82.4 และกลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนแอฟการ์เมื่อเวลา 5 นาที หลังคลอด เท่ากับ 6 คะแนน มีภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำ คิดเป็นร้อยละ 100 และพฤติการณ์ลดลงเป็นร้อยละ 85.0 ในกลุ่มตัวอย่าง ที่มีคะแนนแอฟการ์เมื่อเวลา 5 นาที หลังคลอด อยู่ในช่วง 7 - 10 คะแนน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้รับการประเมินคะแนนแอฟการ์เมื่อเวลา 1 นาที และ 5 นาที หลังคลอด มีภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำทุกราย คิดเป็นร้อยละ 100 ดังแสดงในตารางที่ 13

ตารางที่ 13

อุบัติการณ์การเกิดภาวะอุณหภูมิกายต่ำของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานที่คลอด อายุ ในครรภ์ น้ำหนักแรกเกิด และคะแนนแอฟการ์ เมื่อเวลา 1 และ 5 นาที หลังคลอด

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนตัวอย่าง ทั้งหมด	จำนวนตัวอย่างที่มี ภาวะอุณหภูมิกายต่ำ	อุบัติการณ์
สถานที่คลอด			
โรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี	31	26	83.9
ส่งต่อมาจากสถานบริการพยาบาลอื่น	12	11	91.7
อายุในครรภ์ (สัปดาห์)			
≤ 30	3	3	100.0
31 - 35	31	26	83.9
36 - 37	9	8	88.9
น้ำหนักแรกเกิด (กรัม)			
≤ 1,000	3	3	100.0
1,001 - 1,500	13	13	100.0
1,501 - 2,500	23	19	82.6
> 2,500	4	2	50.0
คะแนนแอฟการ์ เมื่อ 1 นาที หลังคลอด			
0 - 3	3	3	100.0
4 - 6	4	4	100.0
7 - 10	34	28	82.4
ไม่ระบุ	2	2	100.0
คะแนนแอฟการ์ เมื่อ 5 นาที หลังคลอด			
4 - 6	1	1	100.0
7 - 10	40	34	85.0
ไม่ระบุ	2	2	100.0

กลุ่มตัวอย่างที่คลอดในโรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี มีภาวะอุณหภูมิกายต่ำระดับปานกลางและเล็กน้อยเท่ากันคือ ร้อยละ 50.0 แต่กลุ่มตัวอย่างที่ส่งต่อมาจากสถานบริการอื่น ส่วนใหญ่มีภาวะอุณหภูมิกายต่ำระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 81.8 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุในครรภ์น้อยกว่า 36 สัปดาห์ มีภาวะอุณหภูมิกายต่ำระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 65.5 แต่กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุในครรภ์ 36 - 37 สัปดาห์ มีภาวะอุณหภูมิกายต่ำระดับเล็กน้อย ร้อยละ 62.5 กลุ่มตัวอย่างที่มีน้ำหนักแรกเกิดน้อยกว่าและเท่ากับ 1,500 กรัม มีภาวะอุณหภูมิกายต่ำระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 75.0 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีน้ำหนักแรกเกิดมากกว่า 1,500 กรัม มีภาวะอุณหภูมิกายต่ำระดับเล็กน้อย คิดเป็นร้อยละ 52.4 กลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนแอฟการ์เมื่อเวลา 1 นาที น้อยกว่า 7 คะแนน ส่วนใหญ่มีภาวะอุณหภูมิกายต่ำระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 85.7 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนแอฟการ์เท่ากับและมากกว่า 7 คะแนน มีภาวะอุณหภูมิกายต่ำระดับปานกลางและเล็กน้อยเท่ากันคือ ร้อยละ 50.0 กลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนแอฟการ์เมื่อเวลา 5 นาที หลังคลอดน้อยกว่า 7 คะแนน และเท่ากับหรือมากกว่า 7 คะแนน มีภาวะอุณหภูมิกายต่ำระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 100.0 และ 55.9 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 14

ตารางที่ 14

จำนวน และร้อยละของระดับภาวะอุณหภูมิกายต่ำของกลุ่มตัวอย่างเมื่อแรกรับไว้รักษา
ในหออภิบาลทารกแรกเกิด จำแนกตามสถานที่คลอด อายุในครรภ์ น้ำหนักแรกเกิด
และคะแนนแอสการ์เมื่อเวลา 1 นาที และ 5 นาที หลังคลอด

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	ระดับของภาวะอุณหภูมิกายต่ำ	จำนวน (n=37)	ร้อยละ
สถานที่คลอด			
โรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี	ปานกลาง	13	50.0
	เล็กน้อย	13	50.0
ส่งต่อมาจากสถานบริการอื่น	ปานกลาง	9	81.8
	เล็กน้อย	2	18.2
อายุในครรภ์ (สัปดาห์)			
< 36	ปานกลาง	19	65.5
	เล็กน้อย	10	34.5
36 - 37	ปานกลาง	3	37.5
	เล็กน้อย	5	62.5
น้ำหนักแรกเกิด (กรัม)			
$\leq 1,500$	ปานกลาง	12	75.0
	เล็กน้อย	4	25.0
$> 1,500$	ปานกลาง	10	47.6
	เล็กน้อย	11	52.4

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	ระดับของภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำ	จำนวน (n=37)	ร้อยละ
คะแนนแอฟการ์ เมื่อเวลา 1 นาที หลังคลอด			
< 7	ปานกลาง	6	85.7
	เล็กน้อย	1	14.3
≥ 7	ปานกลาง	14	50.0
	เล็กน้อย	14	50.0
ไม่ระบุ	ปานกลาง	2	100.0
	เล็กน้อย	0	-
คะแนนแอฟการ์ เมื่อเวลา 5 นาที หลังคลอด			
< 7	ปานกลาง	1	100.0
	เล็กน้อย	0	-
≥ 7	ปานกลาง	19	55.9
	เล็กน้อย	15	44.1
ไม่ระบุ	ปานกลาง	2	100.0
	เล็กน้อย	0	-

กลุ่มตัวอย่างจำนวน 37 คน ที่มีอุณหภูมิร่างกายต่ำกว่า 36.5 องศาเซลเซียส เมื่อแรก
รับไว้รักษาในหออภิบาลทารกแรกเกิดจะได้รับการดูแลเพื่อป้องกันการสูญเสียความร้อนออกจาก
ร่างกาย 2 วิธี ตามลักษณะของทารก สถานการณ์ และดุลยพินิจของการรักษาพยาบาล ได้แก่
การให้อยู่ในตู้อบ และการดูแลรักษาภายใต้เครื่องให้ความอบอุ่นชนิดแผ่รังสี ทั้งนี้ผู้วิจัยสามารถ
ติดตามวัดและบันทึกอุณหภูมิร่างกายของกลุ่มตัวอย่างทุก 30 นาที จนกระทั่งอุณหภูมิร่างกายเพิ่มขึ้น
เท่ากับหรือมากกว่า 36.5 องศาเซลเซียส ได้เพียง 30 คน เนื่องจากกลุ่มตัวอย่าง 5 คน ถูกย้าย
ไปหอผู้ป่วยหนักเด็กทันทีภายหลังให้การช่วยฟื้นคืนชีพ ส่วนอีก 2 ราย อาการอยู่ในขั้นวิกฤตมาก
ต้องได้รับการตรวจติดตามและรักษาพยาบาลอย่างใกล้ชิดจากแพทย์และพยาบาล การติดตาม
วัดอุณหภูมิร่างกายทุก 30 นาที จะรวมกับการตรวจติดตามอาการอื่น ๆ รวมทั้งการให้การรักษา และ
การพยาบาล

กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คนที่ได้รับการวัดและบันทึกอุณหภูมิร่างกายทุก 30 นาที พบว่า
กลุ่มตัวอย่างที่มีภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำกว่าระดับปานกลาง ได้รับการดูแลในตู้อบและภายใต้เครื่องให้
ความอบอุ่นชนิดแผ่รังสี จำนวนเท่ากันคิดเป็นร้อยละ 50.0 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีภาวะอุณหภูมิร่างกาย
ต่ำกว่าระดับเล็กน้อย ได้รับการดูแลภายใต้เครื่องให้ความอบอุ่นชนิดแผ่รังสีเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็น
ร้อยละ 78.6 ดังแสดงในตารางที่ 15

ตารางที่ 15

จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับของภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำ และ
เครื่องมือที่ใช้ในการป้องกันการสูญเสียความร้อน

ระดับภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำ	เครื่องมือที่ใช้ในการป้องกันการสูญเสียความร้อน	จำนวน (n = 30)	ร้อยละ
ปานกลาง	ตู้อบ	8	50.0
	เครื่องให้ความอบอุ่นชนิดแผ่รังสี	8	50.0
เล็กน้อย	ตู้อบ	3	21.4
	เครื่องให้ความอบอุ่นชนิดแผ่รังสี	11	78.6

อุณหภูมิภายในตู้อบมีค่าตั้งแต่ 33.3 - 36.8 องศาเซลเซียส มีฐานเท่ากับ 35.0 องศาเซลเซียส ซึ่งสูงกว่าอุณหภูมิภายในตู้เครื่องให้ความอบอุ่นชนิดแผ่รังสีที่มีค่าตั้งแต่ 25.8 - 35.0 องศาเซลเซียส มีฐาน 33.5 องศาเซลเซียส โดยความแตกต่างนี้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 สำหรับความชื้นสัมพัทธ์ภายในตู้อบมีค่าตั้งแต่ 47.8 - 72.9 เปอร์เซ็นต์ มีฐานเท่ากับ 58.9 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งต่ำกว่าความชื้นสัมพัทธ์ภายในตู้เครื่องให้ความอบอุ่นชนิดแผ่รังสีที่มีค่าตั้งแต่ 57.3 - 75.0 เปอร์เซ็นต์ มีฐาน 67.8 เปอร์เซ็นต์ โดยความแตกต่างนี้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังแสดงในตารางที่ 16

ตารางที่ 16

เปรียบเทียบอุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์ระหว่างภายในตู้อบและภายในตู้เครื่องให้ความอบอุ่นชนิดแผ่รังสี

สิ่งแวดล้อม	ภายในตู้อบ		ภายในตู้เครื่องให้ความอบอุ่นชนิดแผ่รังสี		U
	พิสัย	มีฐาน	พิสัย	มีฐาน	
อุณหภูมิ (องศาเซลเซียส)	33.3 - 36.8	35.0	25.8 - 35.0	33.5	34.0***
ความชื้นสัมพัทธ์ (เปอร์เซ็นต์)	47.8 - 72.9	58.9	57.3 - 75.0	67.8	38.0**

** $P < .01$ ($n_1 = 11$, $n_2 = 19$, $U \leq 50$)

*** $P < .001$ ($n_1 = 11$, $n_2 = 19$, $U \leq 34$)

กลุ่มตัวอย่างที่มีภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำที่ได้รับการดูแลในตู้อบมีอายุในครรภ์ตั้งแต่ 28 - 35 สัปดาห์ มีมาตรฐาน 33 สัปดาห์ ซึ่งน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการดูแลภายใต้เครื่องให้ความอบอุ่นชนิดแผ่นรังสีที่มีอายุในครรภ์ตั้งแต่ 32 - 36 สัปดาห์ มีมาตรฐาน 35 สัปดาห์ โดยความแตกต่างนี้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 สำหรับน้ำหนักแรกเกิดของกลุ่มตัวอย่างที่มีภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำที่ได้รับการดูแลในตู้อบมีค่าตั้งแต่ 800 - 1,300 กรัม มีมาตรฐานเท่ากับ 1,150 กรัม ซึ่งน้อยกว่าน้ำหนักแรกเกิดของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการดูแลภายใต้เครื่องให้ความอบอุ่นชนิดแผ่นรังสีที่มีค่าตั้งแต่ 1,450 - 3,200 กรัม มีมาตรฐาน 2,025 กรัม โดยความแตกต่างนี้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ดังแสดงในตารางที่ 17

ตารางที่ 17

เปรียบเทียบอายุในครรภ์และน้ำหนักแรกเกิดระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการดูแลภายในตู้อบและภายใต้เครื่องให้ความอบอุ่นชนิดแผ่นรังสี

ข้อมูล	ภายในตู้อบ		ภายใต้เครื่องให้ความอบอุ่นชนิดแผ่นรังสี		U
	พิสัย	มาตรฐาน	พิสัย	มาตรฐาน	
อายุในครรภ์ (สัปดาห์)	28 - 35	33	32 - 36	35	25.0***
น้ำหนักแรกเกิด (กรัม)	800 - 1,300	1,150	1,450 - 3,200	2,025	1.0***

*** $P < .001$ ($n_1 = 11$, $n_2 = 19$, $U \leq 34$)

กลุ่มตัวอย่างที่มีภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำที่ได้รับการดูแลภายใต้เครื่องให้ความอบอุ่นชนิดแผ่รังสี มีคะแนนแอฟการ์เมื่อเวลา 1 นาที หลังคลอด ตั้งแต่ 6 - 10 คะแนน มีมาตรฐานเท่ากับ 9 คะแนน ซึ่งมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการดูแลภายในตู้อบที่มีคะแนนแอฟการ์ตั้งแต่ 2 - 10 คะแนน มีมาตรฐานเท่ากับ 9 คะแนน แต่ความแตกต่างนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนคะแนนแอฟการ์เมื่อเวลา 5 นาที หลังคลอดของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการดูแลภายในตู้อบและได้รับการดูแลภายใต้เครื่องให้ความอบอุ่นชนิดแผ่รังสีนั้น มีคะแนนเท่ากัน คือตั้งแต่ 8 - 10 คะแนน และมีมาตรฐานเท่ากันคือ 10 คะแนน จึงแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังแสดงในตารางที่ 18

ตารางที่ 18

เปรียบเทียบคะแนนแอฟการ์เมื่อเวลา 1 นาที และ 5 นาที หลังคลอด ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการดูแลภายในตู้อบและภายใต้เครื่องให้ความอบอุ่นชนิดแผ่รังสี

คะแนนแอฟการ์ หลังคลอด (คะแนน)	ภายในตู้อบ		ภายใต้เครื่องให้ความอบอุ่น ชนิดแผ่รังสี		
	พิสัย	มัธยฐาน	พิสัย	มัธยฐาน	U
เมื่อเวลา 1 นาที	2 - 10	9	6 - 10	9	92.0
เมื่อเวลา 5 นาที	8 - 10	10	8 - 10	10	96.0

กลุ่มตัวอย่างที่คลอดในโรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี มีอุณหภูมิกายเมื่อแรกได้รับ
 ไว้รักษาในหออภิบาลทารกแรกเกิดตั้งแต่ 34.8 - 36.4 องศาเซลเซียส มัธยฐาน 36.0 องศาเซลเซียส
 กลุ่มตัวอย่างที่ส่งต่อมาจากสถานบริการอื่นมีอุณหภูมิกายเมื่อแรกได้รับตั้งแต่ 33.2 - 36.2 องศา-
 เซลเซียส มัธยฐาน 34.4 องศาเซลเซียส โดยความแตกต่างนี้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
 กลุ่มตัวอย่างที่คลอดในโรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี ใช้เวลาตั้งแต่คลอดจนถึงหออภิบาล
 ทารกแรกเกิดนาน 10 - 36 นาที มัธยฐาน 19.5 นาที ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ส่งต่อมาจากสถานบริการ
 อื่น ใช้เวลาตั้งแต่ 89 - 1061 นาที มัธยฐาน 120 นาที โดยความแตกต่างนี้มีนัยสำคัญทางสถิติ
 ที่ระดับ .001 กลุ่มตัวอย่างที่คลอดในโรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี มีน้ำหนักแรกเกิดตั้งแต่
 800 - 3,200 กรัม มัธยฐาน 1,990 กรัม กลุ่มตัวอย่างที่ส่งต่อมาจากสถานบริการอื่น มีน้ำหนัก
 แรกเกิดตั้งแต่ 1,100 - 2,200 กรัม มัธยฐาน 1,395 กรัม โดยความแตกต่างนี้มีนัยสำคัญทางสถิติ
 ที่ระดับ .05 ส่วนความแตกต่างด้านอายุในครรภ์ คะแนนแอฟการ์ดเมื่อ 1 นาที และ 5 นาที
 หลังคลอดระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่คลอดในโรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี และที่ส่งต่อมาจาก
 สถานบริการอื่นนั้นไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังแสดงในตารางที่ 19

ตารางที่ 19

เปรียบเทียบอุณหภูมิกายเมื่อแรกรับ ระยะเวลาดังแต่คลอดจนถึงหอบิบาลทารกแรกเกิด น้ำหนักแรกเกิด อายุในครรภ์ และคะแนนแอฟการเมื่อเวลา 1 นาที และ 5 นาทีหลังคลอด ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่คลอดในโรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี และส่งต่อมาจาก สถานบริการอื่น

ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง	ในโรงพยาบาล		ส่งต่อ		Z	P
	พิสัย	มัธยฐาน	พิสัย	มัธยฐาน		
อุณหภูมิกาย (องศาเซลเซียส)	34.8 - 36.4	36.0	33.2 - 36.2	34.4	- 2.8536	.0043
ระยะเวลา (นาที)	10 - 36	19.5	98 - 1061	120	- 4.1325	.0000
น้ำหนักแรกเกิด (กรัม)	800 - 3,200	1,990	1,110 - 2,200	1,395	- 2.0644	.0390
อายุในครรภ์ (สัปดาห์)	28 - 36	35	32 - 35	34	- 1.0060	.3144
คะแนนแอฟการ (1 นาที)	2 - 9	9	7 - 10	9	- .9331	.3508
คะแนนแอฟการ (5 นาที)	8 - 10	10	9 - 10	10	- .5412	.5885

ส่วนที่ 3 ระยะเวลาของการเกิดภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำของกลุ่มตัวอย่าง

สำหรับระยะเวลาการเกิดภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำในกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ที่สามารถติดตามวัดและบันทึกอุณหภูมิทุก 30 นาที จนกระทั่งอุณหภูมิเพิ่มขึ้นเท่ากับหรือมากกว่า 36.5 องศาเซลเซียสนั้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระยะเวลาการเกิดภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำ ตั้งแต่ 30 - 510 นาที เฉลี่ย 148 นาที ฐานนิยม 60 นาที มัธยฐาน 120 นาที และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 120.5 ดังแสดงในตารางที่ 20

ตารางที่ 20

ระยะเวลาของการเกิดภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำของกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่แรกได้รับไว้รักษาในหออภิบาลทารกแรกเกิดจนกระทั่งอุณหภูมิเพิ่มขึ้นเท่ากับหรือมากกว่า 36.5 องศาเซลเซียส (n = 30)

คนที่	ระยะเวลา
1	150
2	420
3	90
4	240
5	180
6	510
7	90
8	150
9	30
10	150
11	90
12	150
13	480

ตารางที่ 20 (ต่อ)

คนที่	ระยะเวลา
14	90
15	90
16	60
17	120
18	150
19	30
20	60
21	180
22	60
23	60
24	180
25	180
26	60
27	30
28	180
29	120
30	60
Mode	60
Median	120
$\bar{X} \pm SD.$	148 ± 120.5

กลุ่มตัวอย่างจำนวน 16 ราย ที่มีภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำกว่าระดับปานกลางเมื่อแรกได้รับไว้รักษาในหออภิบาลทารกแรกเกิด มีระยะเวลาการเกิดภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำนาน 60 - 510 นาที มีพื้นฐาน 150 นาที ส่วนกลุ่มตัวอย่างอีก 14 ราย ที่มีภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำกว่าระดับเล็กน้อย มีระยะเวลาการเกิดภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำนาน 30 - 420 นาที มีพื้นฐาน 105 นาที ซึ่งระยะเวลาการเกิดภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำระหว่างกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มนี้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังแสดงในตารางที่ 21

ตารางที่ 21

เปรียบเทียบระยะเวลาการเกิดภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีอุณหภูมิร่างกายต่ำกว่าระดับเล็กน้อยและปานกลาง เมื่อแรกได้รับไว้รักษาในหออภิบาลทารกแรกเกิด

ระดับของภาวะ อุณหภูมิร่างกายต่ำ	จำนวน (คน)	ระยะเวลาการเกิดภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำ (นาที)		U
		พิสัย	มัธยฐาน	
ปานกลาง	16	60 - 510	135	81.0
เล็กน้อย	14	30 - 420	105	

กลุ่มตัวอย่างจำนวน 22 คนที่คลอดในโรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี มีระยะเวลาการเกิดภาวะอุณหภูมิกายต่ำนาน 30 - 420 นาที มัธยฐาน 105 นาที ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ส่งต่อมาจากสถานบริการอื่นจำนวน 8 คน มีระยะเวลาการเกิดภาวะอุณหภูมิกายต่ำนาน 90 - 510 นาที มัธยฐาน 180 นาที ซึ่งพบว่าระยะเวลาของทั้งสองกลุ่มนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 23 คนที่มีอายุในครรภ์น้อยกว่า 36 สัปดาห์ มีระยะเวลาการเกิดภาวะอุณหภูมิกายต่ำนาน 30 - 510 นาที มัธยฐาน 120 นาที ส่วนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 7 คนที่มีอายุในครรภ์ระหว่าง 36 - 37 สัปดาห์ มีระยะเวลาการเกิดภาวะอุณหภูมิกายต่ำนาน 30 - 180 นาที มัธยฐาน 60 นาที แต่ความแตกต่างนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 4 คนที่มีคะแนนแอฟการ์เมื่อเวลา 1 นาที หลังคลอด น้อยกว่า 7 คะแนน มีระยะเวลาการเกิดภาวะอุณหภูมิกายต่ำนาน 60 - 420 นาที มัธยฐาน 150 นาที ส่วนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 25 คนที่มีคะแนนแอฟการ์เมื่อเวลา 1 นาที หลังคลอด เท่ากับและมากกว่า 7 คะแนน มีระยะเวลาการเกิดภาวะอุณหภูมิกายต่ำนาน 30 - 510 นาที มัธยฐาน 90 นาที โดยความแตกต่างนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 12 คนที่มีน้ำหนักแรกเกิดน้อยกว่าและเท่ากับ 1,500 กรัม มีระยะเวลาการเกิดภาวะอุณหภูมิกายต่ำนาน 30 - 510 นาที มัธยฐาน 180 นาที ส่วนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 18 คนที่มีน้ำหนักแรกเกิดมากกว่า 1,500 กรัม มีระยะเวลาการเกิดภาวะอุณหภูมิกายต่ำนาน 30 - 480 นาที มัธยฐาน 90 นาที ซึ่งความแตกต่างของระยะเวลาของทั้งสองกลุ่มนี้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการดูแลในตู้อบจำนวน 11 คน มีระยะเวลาการเกิดภาวะอุณหภูมิกายต่ำนาน 30 - 510 นาที มัธยฐาน 180 นาที ขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการดูแลภายใต้เครื่องให้ความอบอุ่นชนิดแผ่รังสีจำนวน 19 คน มีระยะเวลาการเกิดภาวะอุณหภูมิกายต่ำนาน 30 - 480 นาที มัธยฐาน 90 นาที โดยความแตกต่างของระยะเวลาของทั้งสองกลุ่มนี้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังแสดงในตารางที่ 22

ตารางที่ 22

เปรียบเทียบระยะเวลาของการเกิดภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำระหว่างกลุ่มตัวอย่างตามความแตกต่างในสถานที่คลอด อายุในครรภ์ น้ำหนักแรกเกิด คะแนนแอฟการ์ เมื่อเวลา 1 นาที หลังคลอด และเครื่องมือที่ใช้ป้องกันการสูญเสียความร้อน

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	ระยะเวลาการเกิดภาวะอุณหภูมิกายต่ำ (นาที)		Z	P
		พิสัย	มัธยฐาน		
สถานที่คลอด					
โรงพยาบาลพระปกเกล้า 22	30 - 420	105			
จันทบุรี				0.1010	.0052
ส่งต่อมาจากสถานบริการ 8	90 - 510	180			
อื่น					
อายุในครรภ์ (สัปดาห์)					
< 36	23	30 - 510	120		
				-1.5868	.1183
36 - 37	7	30 - 180	60		
คะแนนแอฟการ์ (คะแนน)					
< 7	4	60 - 420	150		
				-0.8965	.4082
≥ 7	25	30 - 510	90		

ตารางที่ 22 (ต่อ)

ลักษณะของ กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	ระยะเวลาการเกิดภาวะอุณหภูมิกายต่ำ (นาที)		U
		พิสัย	มัธยฐาน	
น้ำหนักแรกเกิด (กรัม)				
≤ 1,500	12	30 - 510	180	45.5**
> 1,500	18	30 - 480	90	
เครื่องมือป้องกันการสูญเสียความร้อน				
ตู้อบ	11	30 - 510	180	45.5**
เครื่องให้ความอบอุ่น 19 ชนิดแผ่รังสี		30 - 480	90	

** $P < .01$ ($n_1 = 12$, $n_2 = 18$, $U \leq 53$)** $P < .01$ ($n_1 = 11$, $n_2 = 19$, $U \leq 50$)

ส่วนที่ 4 การตรวจและการรักษากลุ่มตัวอย่างขณะที่มีภาวะอุณหภูมิกายต่ำ

กลุ่มตัวอย่างที่มีภาวะอุณหภูมิกายต่ำเมื่อแรกได้รับไว้รักษาในหออภิบาลทารกแรกเกิด และมีอาการอยู่ในภาวะวิกฤตจะได้รับการช่วยฟื้นคืนชีพ โดยการใส่ท่อทางเดินหายใจและเครื่องช่วยหายใจ การให้ยาและสารน้ำทางหลอดเลือดดำ และการตรวจทางห้องปฏิบัติการหรือการตรวจพิเศษต่าง ๆ ซึ่งแผนการตรวจและการรักษาเหล่านี้ขึ้นอยู่กับอาการและการดำเนินโรค อาการและอาการแสดงของทารกเกิดก่อนกำหนด แผนการรักษาของแพทย์ และแผนการพยาบาล เช่น การปรับเปลี่ยนการทำงานของเครื่องช่วยหายใจ การเจาะเลือดส่งตรวจ การให้ยาปฏิชีวนะ การถ่ายภาพรังสีของทรวงอก และการดูแลให้ความอบอุ่นแก่ร่างกาย เป็นต้น ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างทุกรายจะได้รับการดูแลให้ความอบอุ่นแก่ร่างกายโดยการห่อตัว และใช้วิธีส่งด้วยคอมไฟชนะ ที่ทำการตรวจรักษาหรือทำหัตถการ ในกรณีที่มีอายุในครรภ์และน้ำหนักตัวน้อยมาก ๆ อาจจะทำการตรวจและรักษาภายในตู้อบ

กลุ่มตัวอย่างที่มีภาวะอุณหภูมิกายต่ำได้รับการวัดและบันทึกสัญญาณชีพเมื่อแรกรับทุกราย โดยพบว่ามียัตราการเต้นของหัวใจมีค่าตั้งแต่ 112 - 181 ครั้ง/นาที เฉลี่ย 138.6 ครั้ง/นาที อัตราการหายใจมีค่าตั้งแต่ 32 - 72 ครั้ง/นาที เฉลี่ย 49.2 ครั้ง/นาที ความดันโลหิตซิสโตลิกมีค่าตั้งแต่ 27 - 59 มิลลิเมตรปรอท เฉลี่ย 48.3 มิลลิเมตรปรอท และความดันโลหิตไดแอสโตลิกมีค่าตั้งแต่ 13 - 38 มิลลิเมตรปรอท เฉลี่ย 28.3 มิลลิเมตรปรอท กลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 รายที่มีอาการอยู่ในขั้นวิกฤตได้รับการตรวจสัญญาณชีพทุก 1 ชั่วโมง โดยพบว่าในนาทีที่ 60 กลุ่มตัวอย่างเหล่านี้มียัตราการเต้นของหัวใจตั้งแต่ 133 - 180 ครั้ง/นาที เฉลี่ย 145.0 ครั้ง/นาที อัตราการหายใจ 52 - 80 ครั้ง/นาที เฉลี่ย 67.0 ครั้ง/นาที ความดันโลหิตซิสโตลิก 39 - 66 มิลลิเมตรปรอท เฉลี่ย 51.9 มิลลิเมตรปรอท และความดันโลหิตไดแอสโตลิก 13 - 40 มิลลิเมตรปรอท เฉลี่ย 30.7 มิลลิเมตรปรอท

กลุ่มตัวอย่างจำนวน 31 คนได้รับการตรวจหาระดับน้ำตาลในกระแสเลือด และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 11 คนได้รับการวัดค่าความอิมตัวของออกซิเจนในเส้นเลือดแดง การที่กลุ่มตัวอย่างไม่ได้รับการตรวจทุกรายเนื่องจากไม่มีข้อบ่งชี้ที่จำเป็นในการตรวจและตามดุลยพินิจของแพทย์ที่ทำการรักษา กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการตรวจพบระดับน้ำตาลในกระแสเลือดมีค่าตั้งแต่ 23 - 280 มิลลิกรัม/เดซิลิตร เฉลี่ย 79.3 มิลลิกรัม/เดซิลิตร โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่มีภาวะน้ำตาลในกระแสเลือดต่ำจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 12.9 ส่วนค่าความอิมตัวของออกซิเจนในเส้นเลือด

แดงมีค่าตั้งแต่ 82 - 100 เปอร์เซ็นต์ โดยส่วนใหญ่คือร้อยละ 90.9 มีค่าอยู่ระหว่าง 91 - 100 เปอร์เซ็นต์ สำหรับการตรวจวิเคราะห์แก๊สในเส้นเลือดแดงในกลุ่มตัวอย่างที่มีภาวะอุดกั้นทางกายดำ ได้รับการตรวจเพียง 2 ราย โดยผลอยู่ในช่วงปกติ 1 ราย ส่วนอีก 1 ราย มีภาวะกรดจากการหายใจ

การอภิปรายผล

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในครั้งนี้ เป็นทารกเกิดก่อนกำหนดที่เข้ารับการรักษาในหออภิบาลทารกแรกเกิด โรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี โดยร้อยละ 72.1 มีอายุในครรภ์อยู่ในช่วง 31 - 35 สัปดาห์ และร้อยละ 53.5 มีน้ำหนักแรกเกิดอยู่ในช่วง 1,501 - 2,500 กรัม ซึ่งทารกเกิดก่อนกำหนดกลุ่มนี้มีโอกาสรอดชีวิตสูงถึงร้อยละ 92 - 95 (Moore, 1981; Pilliteri, 1995) เนื่องจากมีการเจริญเติบโตและการทำหน้าที่ของอวัยวะต่าง ๆ ในร่างกายสมบูรณ์มากขึ้น เกิดภาวะแทรกซ้อนที่เป็นอันตรายถึงชีวิตเกิดขึ้นได้น้อยและไม่รุนแรง ซึ่งสามารถให้การดูแล และการรักษาพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้อัตราตายโดยเฉพาะในช่วง 1 - 2 เดือนแรกหลังคลอดลดลง (Klaus & Fanaroff, 1993; Moore, 1981; Swyer, 1987; Thomas, 1994)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีคะแนนแอฟการ์เมื่อเวลา 1 และ 5 นาที หลังคลอด อยู่ในช่วง 7 - 10 คะแนน แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ส่วนใหญ่มีอาการคงที่ไม่มีภาวะขาดออกซิเจนตั้งแต่แรกเกิด (Fanaroff, Martin, & Miller, 1989) จึงไม่เกิดผลกระทบต่อศูนย์ควบคุมอุณหภูมิภายในสมองส่วนไฮโปธาลามัส ทำให้กลไกการควบคุมอุณหภูมิกายทำหน้าที่ได้ดีขึ้น (Blake & Murray, 1993; Day, Caliguri, Kamenski, & Ehrlich, 1964; Porth & Kaylor, 1978; WHO, 1993)

อุบัติการณ์การเกิดภาวะอุณหภูมิกายต่ำของกลุ่มตัวอย่าง

อุบัติการณ์การเกิดภาวะอุณหภูมิกายต่ำในทารกเกิดก่อนกำหนด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างพบร้อยละ 86.0 ซึ่งสูงกว่าผลการศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกาที่ศึกษาในทารกเกิดก่อนกำหนดที่มีอายุในครรภ์ตั้งแต่ 24 - 35 สัปดาห์ มีน้ำหนักแรกเกิดตั้งแต่ 560 - 1,490 กรัม โดยลอเฮด, ลอเฮด และเรนฮาร์ท (Loughead, Loughead, & Reinhart, 1997) ที่พบเพียงร้อยละ 45.0 เท่านั้น อาจเนื่องจากยังขาดการดูแลและป้องกันการเกิดภาวะอุณหภูมิกายต่ำที่มีประสิทธิภาพภายหลังคลอด ได้แก่ การเช็ดตัวให้แห้งทันที การสัมผัสทางผิวหนังของมารดา (skin - to - skin contact) การปรับอุณหภูมิสิ่งแวดล้อมภายในห้องคลอดให้ต่ำกว่าอุณหภูมิกายทารกเกิดก่อนกำหนดมากเกินไป

และเทคโนโลยีที่ใช้ในการดูแลทารกเกิดก่อนกำหนดไม่เพียงพอ และในระหว่างย้ายจากห้องคลอดมายังหออภิบาลทารกแรกเกิด พบว่ากลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ได้รับการห่อตัวด้วยผ้าห่อตัวเพียง 1 ผืน ทำให้เกิดการสูญเสียความร้อนออกจากร่างกายเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการส่งต่อมาจากสถานบริการอื่น พบว่ามีอุบัติการณ์การเกิดภาวะอุณหภูมิกายต่ำสูงถึงร้อยละ 91.7 ซึ่งสูงกว่าอุบัติการณ์ที่พบในกลุ่มตัวอย่างที่คลอดในโรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี ที่มีอุบัติการณ์ต่ำกว่า คือร้อยละ 83.9 รวมทั้งยังมีภาวะอุณหภูมิกายต่ำระดับปานกลางถึงร้อยละ 81.8 แสดงให้เห็นว่าทารกเกิดก่อนกำหนดที่ได้รับการส่งต่อมาจากสถานบริการอื่น ๆ มายังหออภิบาลทารกแรกเกิด นอกจากจะมีการสูญเสียความร้อนออกจากร่างกายในปริมาณมากทันทีภายหลังคลอด เนื่องจากมีอายุในครรภ์และน้ำหนักแรกเกิดน้อยกว่า อาจมีการสูญเสียความร้อนออกจากร่างกายในระหว่างการเดินทางมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่คลอดในโรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี เพราะกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ต้องสัมผัสกับอุณหภูมิสิ่งแวดล้อมที่ต่ำกว่าอุณหภูมิกายเป็นเวลานานกว่า และในระหว่างการส่งต่อพบว่ากลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ได้รับการดูแลเพื่อป้องกันการสูญเสียความร้อนโดยการห่อตัวด้วยผ้าขนหนู 1 ผืนเท่านั้น ซึ่งทำให้สูญเสียความร้อนจากร่างกายในระหว่างการเดินทางได้มาก เมื่อมาถึงหออภิบาลทารกแรกเกิดพบว่าอุณหภูมิกายเมื่อแรกรับต่ำกว่าอุณหภูมิกายของกลุ่มตัวอย่างที่คลอดในโรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อุบัติการณ์การเกิดภาวะอุณหภูมิกายต่ำเมื่อจำแนกตามอายุในครรภ์พบว่าในกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุในครรภ์น้อยกว่าและเท่ากับ 30 สัปดาห์ มีอุบัติการณ์การเกิดภาวะอุณหภูมิกายต่ำมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุในครรภ์มากขึ้นเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้มีการเจริญเติบโตและพัฒนาการของอวัยวะต่าง ๆ ในร่างกายยังไม่สมบูรณ์ (Moore, 1981) จึงต้องเผชิญกับปัญหาสุขภาพหลายประการ ซึ่งรบกวนความสามารถในการควบคุมอุณหภูมิกายให้เป็นปกติ โดยเฉพาะศูนย์ควบคุมอุณหภูมิกายในสมองส่วนไฮโปธาลามัส มีผลทำให้กลไกการควบคุมอุณหภูมิกายไม่มีประสิทธิภาพ (Baumgart, 1991; Blake & Murray, 1993; Hey & Scopes, 1987; Thompson, 1995) และยังพบว่าในกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้มีภาวะอุณหภูมิกายต่ำระดับปานกลางมากถึงร้อยละ 65.5 ในขณะที่มีระดับเล็กน้อยเพียงร้อยละ 34.5 แต่ในกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุในครรภ์ 36 - 37 สัปดาห์ มีอุณหภูมิกายต่ำระดับปานกลางเพียงร้อยละ 37.5 และมีระดับเล็กน้อยถึงร้อยละ 62.5 ประกอบกับกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุในครรภ์น้อยกว่าเหล่านี้มีการเจริญเติบโตและพัฒนาการของกล้ามเนื้อของ

ร่างกายไม่สมบูรณ์ จึงต้องนอนทำเหยียดแขนและขาตลอดเวลา ทำให้มีพื้นที่ผิวภายในปริมาณมากที่สัมผัสกับอุณหภูมิของสิ่งแวดล้อมที่เย็นกว่าอุณหภูมิภายในเป็นเวลานาน (Ladewig, London, & Olds, 1986; Swyer, 1987) และยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ไม่มีไขมันใต้ผิวหนังที่ทำหน้าที่เป็นฉนวนในการป้องกันการสูญเสียความร้อนออกจากร่างกาย (Ladewig, London, & Olds, 1986) และมีผิวหนังบาง รวมทั้งขาดสารเคลือบผิวเคอราตินซึ่งทำหน้าที่ป้องกันการระเหยของน้ำผ่านทางผิวหนัง ทำให้มีการสูญเสียความร้อนออกจากร่างกายมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุในครรภ์มากขึ้น (Thomas, 1994) เมื่อสูญเสียความร้อนออกจากร่างกายกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้จำเป็นต้องสร้างพลังงานความร้อนเพิ่มขึ้นเพื่อควบคุมอุณหภูมิภายในให้อยู่ในระดับปกติ แต่ความสามารถในการสร้างพลังงานความร้อนนี้มีจำกัด เพราะทารกเกิดก่อนกำหนดมีการสะสมของกลัยโคเจนและไขมันสีน้ำตาลไม่เพียงพอต่อการนำไปใช้เป็นแหล่งพลังงานในการสร้างพลังงานความร้อน (Brueggemeyer, 1993; Gorrie, McKinney, & Murray, 1994; Ladewig, London, & Olds, 1986; Shirwen, Scolovena, & Weinlarten, 1991) นอกจากนี้ระบบประสาทยังเจริญเติบโตไม่เต็มที่ ทำให้การทำหน้าที่ในการหลั่งสารนอร์เอปิเนฟรินได้น้อยและไม่เพียงพอต่อการสลายไขมันสีน้ำตาลเพื่อให้ได้พลังงานความร้อน (Williams & Lancarter, 1976) ดังนั้นเมื่อมีการสูญเสียความร้อนออกจากร่างกายมากแต่ความสามารถในการผลิตพลังงานความร้อนมีน้อย จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุในครรภ์น้อยเหล่านี้มีภาวะอุณหภูมิภายในอัตราสูงและระดับรุนแรงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุในครรภ์มากขึ้น

อุบัติการณ์การเกิดภาวะอุณหภูมิภายในต่ำเมื่อจำแนกตามน้ำหนักแรกเกิด พบว่าอุบัติการณ์เพิ่มขึ้นเมื่อกลุ่มตัวอย่างมีน้ำหนักตัวน้อยลง ซึ่งตรงกับการศึกษาในประเทศตุรกีที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นทารกเกิดก่อนกำหนด และมีน้ำหนักตัวน้อยทุกคนมีภาวะอุณหภูมิภายในต่ำ เมื่อแรกได้รับรักษาในหออภิบาลทารกแรกเกิด (Sarman, Can, & Tunell, 1989) ในกลุ่มตัวอย่างที่มีน้ำหนักตัวน้อยกว่าและเท่ากับ 1,500 กรัม พบว่ามีภาวะอุณหภูมิภายในต่ำระดับปานกลางถึงร้อยละ 75.0 แต่มีภาวะอุณหภูมิภายในต่ำระดับเล็กน้อยเพียงร้อยละ 25.0 เท่านั้น ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่มีน้ำหนักตัวเพิ่มขึ้นมีภาวะอุณหภูมิภายในต่ำระดับเล็กน้อยมากกว่าระดับปานกลาง เนื่องจากทารกเกิดก่อนกำหนดที่มีน้ำหนักตัวน้อยเหล่านี้ นอกจากจะมีอายุในครรภ์น้อยที่ทำให้สูญเสียความร้อนออกจากร่างกายได้มากแล้วยังมีน้ำหนักตัวน้อยด้วยทำให้ความสามารถในการผลิตพลังงานความร้อนไปใช้ได้ไม่เพียงพอกับความต้องการของร่างกาย เกิดความไม่สมดุลระหว่างการผลิต

ความร้อนและการสูญเสียความร้อนออกจากร่างกาย (Thomas, 1994) เพราะมีพลังงานสะสมในรูปของไขมัน โปรตีน และคาร์โบไฮเดรตน้อย เมื่อมีการผลิตความร้อน พลังงานสะสมเหล่านี้จะถูกนำมาใช้และหมดลงอย่างรวดเร็ว เกิดภาวะน้ำตาลในกระแสเลือดต่ำทันที ซึ่งพบภาวะนี้ในกลุ่มตัวอย่างถึงร้อยละ 12.9 เมื่อระดับน้ำตาลในกระแสเลือดต่ำลง มีผลทำให้ศูนย์ควบคุมอุณหภูมิภายในสมองส่วนไฮโปทาลามัสทำหน้าที่ในการควบคุมอุณหภูมิภายในไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากน้ำตาลกลูโคสเป็นแหล่งพลังงานที่สำคัญของการทำงานของสมอง (Swyer, 1987) ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่มีน้ำหนักตัวน้อยจึงเกิดภาวะอุณหภูมิภายในต่ำได้มาก และในระดับที่รุนแรงกว่ากลุ่มตัวอย่างกลุ่มตัวอย่างที่มีน้ำหนักตัวมากขึ้น

อุบัติการณ์การเกิดภาวะอุณหภูมิภายในต่ำของกลุ่มตัวอย่างเมื่อจำแนกตามคะแนนแอฟการ์เมื่อเวลา 1 นาทีและ 5 นาที หลังคลอด พบว่าอุบัติการณ์เพิ่มขึ้นเมื่อมีคะแนนแอฟการ์ต่ำลง และในกลุ่มนี้มีอุณหภูมิภายในในระดับปานกลางมากกว่าระดับเล็กน้อย ขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนแอฟการ์มากขึ้นมีอุณหภูมิภายในในระดับเล็กน้อยและปานกลางในอัตราที่ใกล้เคียงกัน ถ้าทารกเกิดก่อนกำหนดมีคะแนนแอฟการ์ต่ำกว่า 7 คะแนน โดยในกลุ่มตัวอย่างพบเพียง 7 รายนั้นแสดงถึงมีภาวะขาดออกซิเจนตั้งแต่แรกคลอดทำให้การทำหน้าที่ของศูนย์ควบคุมอุณหภูมิภายในสมองส่วนไฮโปทาลามัสของกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ไม่มีประสิทธิภาพ (Blake & Murray, 1993; WHO, 1993) รวมทั้งขาดออกซิเจนสำหรับใช้ในกระบวนการเผาผลาญไขมันสีน้ำตาลเพื่อให้ได้พลังงานความร้อน ทารกเหล่านี้จึงผลิตพลังงานความร้อนได้น้อย จึงเกิดภาวะอุณหภูมิภายในต่ำได้ง่าย (Porth & Kaylor, 1978) นอกจากนี้ในกลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนแอฟการ์ต่ำยังต้องได้รับการดูแลรักษาหลายประการในการช่วยฟื้นคืนชีพ เช่น การใส่ท่อทางเดินหายใจการใส่สายสวนในหลอดเลือดทางสะดือ การให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำ และการเจาะเลือดส่งตรวจ เป็นต้น ซึ่งเหตุการณ์เหล่านี้ต้องเปิดเผยร่างกายทารกเกิดก่อนกำหนด ทำให้มีพื้นที่ผิวของร่างกายในปริมาณมากที่สัมผัสกับอุณหภูมิของสิ่งแวดล้อม จึงมีการสูญเสียความร้อนออกจากร่างกายมากขึ้น ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนแอฟการ์ต่ำจึงเกิดภาวะอุณหภูมิภายในต่ำได้มากและรุนแรงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนแอฟการ์มากขึ้น

ระยะเวลาของการเกิดภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำของกลุ่มตัวอย่าง

ระยะเวลาของการเกิดภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำของกลุ่มตัวอย่างใช้เวลาต่ำที่สุดเท่ากับ 30 นาที สูงที่สุดเท่ากับ 510 นาที เฉลี่ย 148 นาที ฐานนิยม 60 นาที มัธยฐาน 120 นาที และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 120.5 เนื่องจากการกระจายของข้อมูลเป็นโค้งเบ้ขวา ค่ากลางที่เหมาะสมจึงควรใช้ค่ามัธยฐาน นั่นคือผลที่ได้จากการศึกษาสอดคล้องกับการศึกษาในทารกเกิดก่อนกำหนดของโจแฮนสัน และสเปนเซอร์ (Johanson & Spencer, 1992) ลอเฮด, ลอเฮด และเรนฮาร์ท (Loughead, Loughead, & Reinhart, 1997) ซาร์แมน แคน และทูเนลล์ (Sarman, Can & Tunell, 1989) ที่พบว่าส่วนใหญ่อุณหภูมิร่างกายของทารกเกิดก่อนกำหนดเพิ่มขึ้นเป็นปกติภายหลังจากให้ความอบอุ่นไปแล้ว 2 ชั่วโมง และจากรายงานการศึกษาในทารกเกิดก่อนกำหนดของประเทศจีนโดยองค์การอนามัยโลก พบว่าเมื่อทารกเหล่านี้ได้รับการดูแลรักษาในห้องที่มีอุณหภูมิสูงกว่า 20 องศาเซลเซียส อุณหภูมิร่างกายเพิ่มขึ้นเป็นปกติในเวลา 3 - 4 ชั่วโมง (WHO, 1993)

กลุ่มตัวอย่างที่มีภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำในระดับปานกลางมีระยะเวลาการเกิดภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำนานกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำในระดับเล็กน้อย ถึงแม้ว่าความแตกต่างของทั้งสองกลุ่มนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ก็แสดงให้เห็นว่าทารกเกิดก่อนกำหนดที่มีอุณหภูมิร่างกายต่ำมาก ๆ เมื่อแรกได้รับรักษาในหออภิบาลทารกแรกเกิดนั้นต้องใช้เวลาในการปรับอุณหภูมิร่างกายให้สูงขึ้นเป็นปกติ เนื่องจากการที่อุณหภูมิร่างกายต่ำมาก ๆ ทำให้การทำงานของอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายไม่มีประสิทธิภาพ โดยกลุ่มตัวอย่างจำนวน 6 รายที่มีอุณหภูมิร่างกายต่ำกว่า 35.0 องศาเซลเซียส ร่างกายของกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ต้องใช้ออกซิเจนในการสร้างพลังงานของร่างกายเพิ่มขึ้นเป็น 2 เท่าของภาวะปกติ ถ้าอุณหภูมิร่างกายของกลุ่มตัวอย่างลดต่ำลงถึง 33.4 องศาเซลเซียส ซึ่งพบเพียง 1 รายนั้น จะต้องใช้ออกซิเจนเพิ่มขึ้นเป็น 3 เท่า ในการสร้างพลังงานความร้อนให้เพียงพอต่อความต้องการของร่างกาย (Nalepka, 1976) แต่โดยปกติทารกเกิดก่อนกำหนดส่วนใหญ่มีภาวะเนื้อเยื่อขาดออกซิเจน และมีการสะสมกลัยโคเจนน้อย ทำให้การเผาผลาญสารอาหารเพื่อให้ได้พลังงานนั้นไม่เพียงพอต่อความต้องการของร่างกาย เกิดภาวะกรดในร่างกาย การเผาผลาญในอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายต่ำลงอีก ทำให้อวัยวะต่าง ๆ ทำหน้าที่ไม่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งกลไกการควบคุมอุณหภูมิร่างกาย (Blake & Murray, 1993; Brink, 1990; Engler & Rushton, 1996) จึงทำให้ทารกเกิดก่อนกำหนดเหล่านี้เกิดภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำเป็นเวลานาน

กลุ่มตัวอย่างที่ส่งต่อมาจากสถานบริการอื่นมีระยะเวลาการเกิดภาวะอุณหภูมิกายตํานานกว่ากลุ่มตัวอย่างที่คลอดในโรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี โดยความแตกต่างนี้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าทารกเกิดก่อนกำหนดที่ส่งต่อมาจากสถานบริการอื่นต้องใช้เวลานานในการปรับให้อุณหภูมิกายเพิ่มขึ้นเป็นปกติ เนื่องจากทารกกลุ่มนี้มีน้ำหนักแรกเกิดน้อยกว่า และใช้เวลาในการเดินทางนานกว่ากลุ่มตัวอย่างที่คลอดในโรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .001 ตามลำดับ ทำให้มีการสูญเสียความร้อนออกจากร่างกายด้วยวิธีการนำ การพา การระเหย และการแผ่รังสี ในระหว่างการเดินทางไปมาก (Tafari & Gentz, 1974; WHO, 1993) เมื่อกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้มาถึงหออภิบาลทารกแรกเกิดจึงพบว่ามียุณหภูมิกายเมื่อแรกรับต่ำกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเกิดภาวะอุณหภูมิกายต่ำระดับปานกลางมากถึงร้อยละ 81.8 ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่คลอดในโรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี มีภาวะอุณหภูมิกายต่ำในระดับปานกลางเพียงร้อยละ 50.0 ซึ่งทารกที่มีภาวะอุณหภูมิกายต่ำระดับปานกลางย่อมต้องใช้เวลาเพื่อเพิ่มอุณหภูมิกายให้เป็นปกติ นานกว่าทารกที่มีภาวะอุณหภูมิกายต่ำระดับต่ำระดับเล็กน้อย

กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุในครรภ์น้อยมีระยะเวลาของการเกิดภาวะอุณหภูมิกายตํานานกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุในครรภ์มากขึ้น แม้ว่าความแตกต่างนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ก็แสดงให้เห็นว่าทารกเกิดก่อนกำหนดที่มีอายุในครรภ์น้อยต้องใช้เวลานานในการเพิ่มอุณหภูมิกายให้เป็นปกติ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุในครรภ์น้อยกว่าจะมีภาวะแทรกซ้อนที่รุนแรง ทำให้การทำหน้าที่ของศูนย์ควบคุมอุณหภูมิกายในสมองส่วนไฮโปทาลามัสไม่มีประสิทธิภาพในการควบคุมอุณหภูมิกายให้อยู่ในเกณฑ์ปกติ ประกอบกับอายุในครรภ์น้อยก็จะมีกระบวนการสลายโคเจนที่ใช้เป็นแหล่งพลังงานในการเผาผลาญสารอาหารเพื่อให้ได้ความร้อนไม่เพียงพอกับความต้องการของร่างกาย รวมทั้งไขมันสีน้ำตาลที่เป็นแหล่งพลังงานที่สำคัญในการสร้างความร้อนนั้นก็มีน้อย (Gorrie, McKinney, & Murray, 1994; Shirwen, Scolovena, & Weinlarten, 1991) ทำให้ทารกเกิดก่อนกำหนดที่มีอายุในครรภ์น้อยมีความสามารถในการสร้างพลังงานความร้อนได้น้อยกว่าการสูญเสียความร้อนออกจากร่างกาย จึงเกิดภาวะอุณหภูมิกายต่ำได้เป็นเวลานาน

กลุ่มตัวอย่างที่มีน้ำหนักตัวน้อยกว่ามีระยะเวลาการเกิดภาวะอุณหภูมิกายตํานานกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีน้ำหนักตัวมากกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าทารกเกิดก่อนกำหนดที่มีน้ำหนักตัวน้อยต้องใช้เวลานานในการเพิ่มอุณหภูมิกายให้เป็นปกติ เพราะกลุ่มตัวอย่างที่มีน้ำหนักตัวน้อยเหล่านี้จะมีพลังงานสะสมในรูปของโปรตีน ไขมัน และคาร์โบไฮเดรต

ในปริมาณน้อย (Swyer, 1987) ความสามารถในการผลิตความร้อนจากพลังงานที่สะสมไว้มีจำกัด เพราะพลังงานสะสมที่มีปริมาณน้อยเหล่านี้จะถูกนำมาใช้ในการผลิตความร้อนและหมดลงอย่างรวดเร็วเกิดภาวะน้ำตาลในกระแสเลือดต่ำได้ง่าย ทำให้สมองส่วนไฮโปธาลามัสไม่มีประสิทธิภาพในการควบคุมอุณหภูมิภายในอยู่ในเกณฑ์ปกติ (Brueggemeyer, 1993; Hey & Scopes, 1987; Korones, 1976; Thomas, 1994) จึงเกิดความไม่สมดุลระหว่างการสูญเสียความร้อนออกจากร่างกายและการผลิตความร้อน ทำให้เกิดภาวะอุณหภูมิภายในต่ำได้และเป็นเวลานาน

กลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนแอฟการน้อยมีระยะเวลาการเกิดภาวะอุณหภูมิภายในต่ำนานกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนแอฟการมาก แม้ว่าความแตกต่างนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ก็แสดงให้เห็นว่าทารกเกิดก่อนกำหนดที่มีคะแนนแอฟการน้อยใช้เวลานานในการเพิ่มอุณหภูมิภายในเป็นปกติ เนื่องจากทารกเกิดก่อนกำหนดที่มีคะแนนแอฟการน้อยจะมีการขาดออกซิเจนตั้งแต่แรกคลอด เนื้อเยื่อส่วนต่าง ๆ ของร่างกายพร่องออกซิเจน รวมทั้งศูนย์ควบคุมอุณหภูมิภายในสมองส่วนไฮโปธาลามัสก็ขาดออกซิเจนด้วย ทำให้การทำงานที่ในการควบคุมอุณหภูมิภายในไม่มีประสิทธิภาพ (Blake & Murray, 1993; WHO, 1993) ทารกเกิดก่อนกำหนดที่ขาดออกซิเจนตั้งแต่แรกคลอดหรือหลังคลอดจึงไม่สามารถผลิตความร้อนได้เพียงพอกับความต้องการของร่างกาย เพราะกระบวนการเผาผลาญไขมันสันน้ำตาลเพื่อให้ได้พลังงานความร้อนโดยปกติแล้วต้องใช้ออกซิเจนในปริมาณมาก (Porth & Kaylor, 1978) รวมทั้งยังต้องได้รับหัตถการต่าง ๆ เช่น การใส่ท่อทางเดินหายใจ การใส่สายสวนในหลอดเลือดทางสะดือ การให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำ และการเจาะเลือดส่งตรวจ เป็นต้น ในระหว่างการทำหัตถการเหล่านี้ทำให้มีการสูญเสียความร้อนออกจากร่างกายมากกว่าการผลิตความร้อน จึงเกิดภาวะอุณหภูมิภายในต่ำเป็นเวลานาน

กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการดูแลภายในตูบมีระยะเวลาการเกิดภาวะอุณหภูมิภายในต่ำนานกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการดูแลภายใต้เครื่องให้ความอบอุ่นชนิดแผ่รังสีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าทารกเกิดก่อนกำหนดที่ได้รับการดูแลภายในตูบต้องใช้เวลานานในการเพิ่มอุณหภูมิภายในเป็นปกติ เนื่องจากทารกเกิดก่อนกำหนดที่ได้รับการดูแลในตูบนั้น มีอายุในครรภ์ และน้ำหนักตัวน้อยกว่าทารกเกิดก่อนกำหนดที่ได้รับการดูแลภายใต้เครื่องให้ความอบอุ่นชนิดแผ่รังสีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งปัจจัยทั้งสองประการนี้มีผลทำให้ทารกเกิดก่อนกำหนดที่ได้รับการดูแลภายในตูบเกิดภาวะอุณหภูมิภายในต่ำเป็นเวลานานดังกล่าวข้างต้น ถึงแม้ว่าอุณหภูมิภายในตูบสูงกว่าภายใต้เครื่องให้ความอบอุ่นชนิดแผ่รังสีแต่ความชื้นสัมพัทธ์ภายในตูบก็ยังอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม คือ 40 - 60 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งไม่มีผลทำให้มีการ

สูญเสียความร้อนออกจากร่างกายด้วยวิธีการระเหยของน้ำผ่านทางผิวหนังมากขึ้น (Brueggemeyer, 1993; Thomas, 1994)

การตรวจและการรักษากลุ่มตัวอย่างขณะที่มีภาวะอุณหภูมิกายต่ำ

สัญญาณชีพของกลุ่มตัวอย่างเมื่อแรกได้รับไว้รักษาในหออภิบาลทารกแรกเกิดอยู่ในช่วงปกติ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ส่วนใหญ่มีอายุในครรภ์อยู่ในช่วง 31 - 35 สัปดาห์ และน้ำหนักแรกเกิด 1,501 - 2,500 กรัม ซึ่งทารกเกิดก่อนกำหนดเหล่านี้มีการเจริญเติบโตและพัฒนาการของอวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกายมากขึ้น ทำให้อวัยวะต่าง ๆ ทำหน้าที่ได้ เกิดภาวะแทรกซ้อนได้น้อยและไม่รุนแรง (Klaus & Fanaroff, 1993; Swyer, 1987) กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการตรวจระดับน้ำตาลในกระแสเลือดจำนวน 31 ราย พบว่ามีเพียงร้อยละ 12.5 ที่มีภาวะน้ำตาลในกระแสเลือดต่ำ เนื่องจากเมื่อสัมผัสกับอุณหภูมิสิ่งแวดล้อมที่เย็นกว่าอุณหภูมิกาย กลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ต้องปรับตัวโดยการสร้างพลังงานความร้อนแต่มีพลังงานสะสมจำนวนจำกัดจึงถูกนำไปใช้และหมดลงอย่างรวดเร็วทำให้เกิดภาวะน้ำตาลในกระแสเลือดต่ำได้ (Gorrie, McKinney, & Murray, 1994) ส่วนค่าความอึดตัวของออกซิเจนในเส้นเลือดแดงในกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการตรวจส่วนใหญ่มีค่าอยู่ในช่วง 91 - 100 เปอร์เซ็นต์ แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ ส่วนใหญ่ไม่มีภาวะเนื้อเยื่อขาดออกซิเจนในระหว่างได้รับการรักษาในหออภิบาลทารกแรกเกิด (Brueggemeyer, 1993) การตรวจและการรักษาของแพทย์และพยาบาลในกลุ่มตัวอย่าง อาจมีผลต่อระยะเวลาการเกิดภาวะอุณหภูมิกายต่ำของกลุ่มตัวอย่างได้ เนื่องจากขณะทำการดังกล่าวนั้นอุณหภูมิสิ่งแวดล้อมของทารกเปลี่ยนแปลงไป จากการที่ต้องเปิดผ้าห่อตัว หรือย้ายออกจากเครื่องให้ความอบอุ่นชนิดแผ่รังสีและการเปิดผ้าห่อตัวทำให้กลุ่มตัวอย่างเหล่านี้สัมผัสกับอุณหภูมิสิ่งแวดล้อมที่เย็นลงอาจสูญเสียความร้อนออกจากร่างกายได้ ยิ่งถ้าทารกได้รับการตรวจ การรักษา และการพยาบาลบ่อยครั้งก็จะมีสูญเสียความร้อนออกจากร่างกายมากขึ้น

สรุป ทารกเกิดก่อนกำหนดที่มีการเจริญเติบโตและพัฒนาการของอวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกายในระดับปานกลาง อัตราการรอดชีวิตสูงจากการที่มีภาวะแทรกซ้อนภายหลังคลอดที่เป็นอันตรายถึงชีวิตน้อยและไม่รุนแรง แต่ยังมีโอกาสเกิดภาวะอุณหภูมิกายต่ำได้ง่ายและเป็นเวลานาน อาจทำให้ทารกเกิดก่อนกำหนดเหล่านี้เจ็บป่วย มีอาการของโรครุนแรงขึ้น และผลการรักษาโรคที่เจ็บป่วยอยู่ได้ผลน้อยหรืออาจไม่ได้ผลจนอาจเป็นอันตรายถึงชีวิตได้